

DIRBTINIS INTELEKTAS (DI) – teisinis reguliavimas

TRIŠALĖ TARYBA 2026 05 19

Lina Giedraitienė

EIMIN Skaitmeninių iniciatyvų grupės vadovė

EIMIN

ŠIANDIEN PRISTATYME:

1. **ES DI aktas** – pagrindinės nuostatos
2. **Lietuvos pažanga** ir artimiausi planai
3. Įstatymas dėl DI akto įgyvendinimo



1. ES DI AKTAS – pagrindinės nuostatos

DI AKTO PASKIRTIS



PATIKIMOS IR ŽMOGAUS
PRIEŽIŪRA PAREMTOS DI
SISTEMOS



IŠIMTYS MTEP VEIKLOMS,
NACIONALINIAM SAUGUMUI



RIZIKOS VERTINIMAS,
VIENINGI STANDARTAI

DI SISTEMŲ KLASIFIKAVIMAS

- Draudžiama praktika

Nepriimtina

(manipuliavimas)

- Didžioji dalis reikalavimų taikoma didelės rizikos DI sistemoms, kurios sudaro ~15 proc. visų DI sistemų

Didelė

(mokymosi rezultatų vertinimas)

- Tik skaidrumo reikalavimai (žymėjimas)

Ribota

(pokalbių robotai)

- Be apribojimų

Minimali

(vaizdo žaidimai)

5

+ reikalavimai bendrosios paskirties DI modeliams (GPAI)

EIMIN

DRAUDŽIAMA PRAKTIKA (5 str.)



DI sistemos, kuriose pasitelkiami **pasąmonę veikiantys metodai, manipuliavimo ar apgaulės metodai**

DI sistemos, kuriose išnaudojamas fizinių asmenų **pažeidžiamumas dėl jų amžiaus, negalios ar konkrečios socialinės ar ekonominės padėties**

DI sistemos fiziniams asmenims **vertinti ar klasifikuoti pagal jų socialinį elgesį ar asmenybės bruožus**

DI sistemos **fizinių asmenų rizikos vertinimams atlikti, išskyrus** DI sistemas, naudojamas asmens dalyvavimo nusikalstamoje veikloje vertinimui

DI sistemos, kuriomis kuriamos arba išplečiamos **veido atpažinimo duomenų bazės, netikslingai renkant veido atvaizdus iš interneto arba apsauginių vaizdo stebėjimo sistemų (AVSS) įrašų**

DI sistemos fizinio asmens **emocijoms darbo ir švietimo įstaigų srityse nustatyti, išskyrus** dėl medicininių ar saugos priežasčių

Biometrinio kategorizavimo sistemos, pagal kurias fiziniai asmenys skirstomi į kategorijas pagal jų biometrinius duomenis; netaikoma teisėtai įgytų biometrinių duomenų rinkinių, ženklavimui ar filtravimui

Tikralaikio nuotolinio biometrinio tapatybės nustatymo sistemos, išskyrus, kai toks naudojimas būtinas viešai prieinamose erdvėse teisėsaugos tikslais (*gavus teismo leidimą pagal nacionalines taisykles*)

Sankcijos iki 35 000 000 Eur arba 7 proc. nuo metinės apyvartos

KAS YRA DIDELĖ RIZIKA? (6 str.)

Didelei rizikai priskiriamos DI sistemos, kurios yra naudojamos kaip **saugos komponentas** I priede nurodytuose gaminiuose

I priedas - GAMINIAI

- Mašinos
- Žaislų sauga
- Pramoginiai ir asmeniniai laivai
- Liftai
- Potencialiai sprogi įranga
- Radijo įrenginiai
- Slėginė įranga
- Lynų kelio įrenginiai
- Asmeninės apsaugos priemonės
- Dujinį kurą deginantys prietaisai
- Medicinos priemonės
- In vitro diagnostikos priemonės

Didelės rizikos DI sistemomis laikomos III priede nurodytos DI sistemos

III priedas - SRITYS

- Biometrija
- Ypatingos svarbos infrastruktūra
- Švietimas ir profesinis mokymas
- Užimtumas
- Viešosios paslaugos ir išmokos
- Teisėsauga
- Migracija, prieglobstis ir sienų kontrolė
- Teisingumas ir demokratiniai procesai (rinkimai)

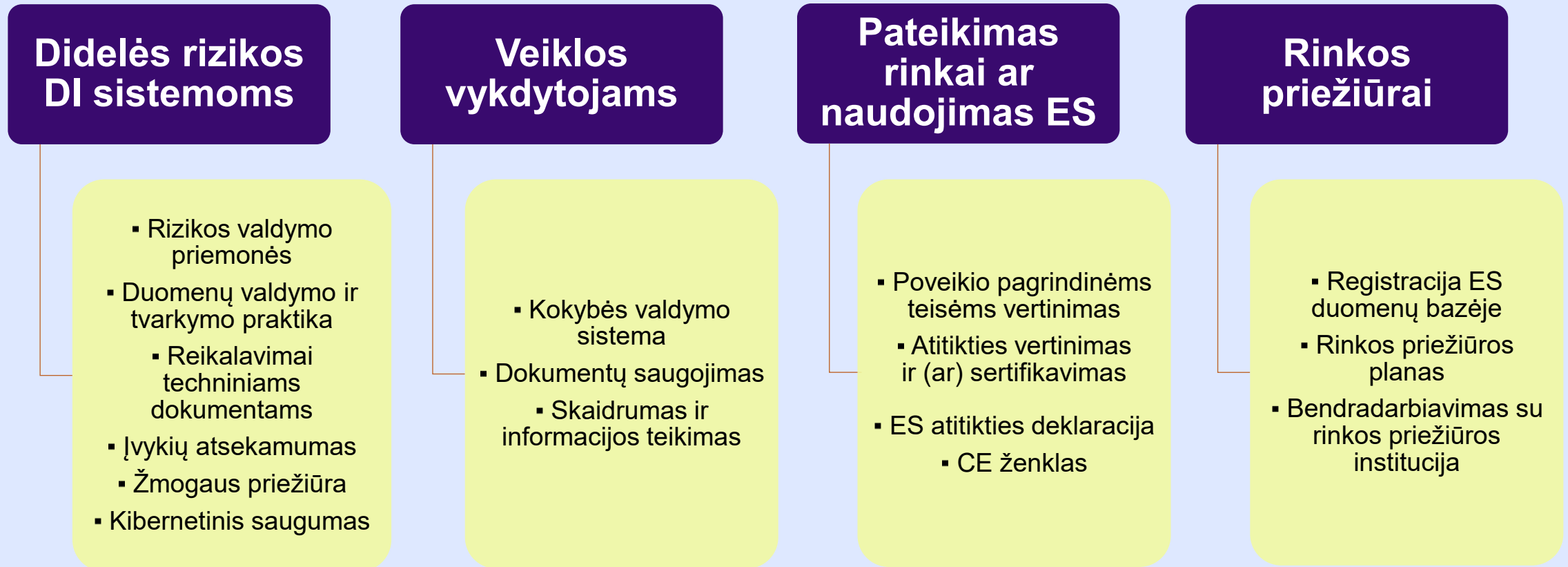
Yra išimčių, pvz., DI sistema nelaikoma didelės rizikos sistema, jei ji skirta atlikti siaurą procedūrinę užduotį ir nedaro įtakos sprendimų priėmimui.

4. UŽIMTUMAS, DARBUOTOJŲ VALDYMAS IR GALIMYBĖ DIRBTI SAVARANKIŠKAI

a) DI sistemos, skirtos naudoti **fizinių asmenų įdarbinimui arba atrankai**, visų pirma siekiant teikti tikslinius darbo skelbimus, analizuoti ir filtruoti darbo prašymus ir vertinti kandidatus

b) DI sistemos, skirtos naudoti **priimant sprendimus, darančius poveikį darbo santykių sąlygoms, paaukštinimui arba darbo santykių nutraukimui**, siekiant paskirstyti užduotis arba stebėti bei įvertinti tokiuose santykiuose dalyvaujančių asmenų rezultatus ir elgesį

DIDELĖ RIZIKA – pagrindiniai reikalavimai



EK užsakymu bus parengta 10 naujų standartų: [EK standartai - Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)

DI AKTAS – ne tik verslui



Bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, **kuri nurodo kurti DI sistemą, tampa „tiekėju“ (DI sistemos kūrėju)**



Tenka visa **teisinė atsakomybė** už DI sistemos pateikimą į ES rinką, pradėjimą naudoti ar naudojimą



Jei įstaiga planuoja diegti **rinkoje egzistuojantį sprendimą**, ji turi laikytis DI sistemoms ir jos veiklos vykdytojams keliamų reikalavimų (pvz., turėti kokybės vadybos sistemą)

DI AKTO ĮSIGALIOJIMAS IR TAIKYMAS

2024-08-01

- Įsigalioja DI aktas

2025-02-02

- Taikomos nuostatos dėl draudžiamosios DI praktikos, DI raštingumo

2025-08-02

- Taikomos nuostatos dėl notifikavimo procedūros, bendrosios paskirties DI, valdymo ES lygiu, konfidencialumo

2026-08-02

- **DI aktas taikomas pilna apimtimi**, išskyrus kai kuriuos priedus

2027-12-02

- Taikomas DI akto III priedas

2027-08-02 2028-08-02

- Taikomas DI akto I priedas

EK ĮSIPAREIGOJIMAI

PARENGTA

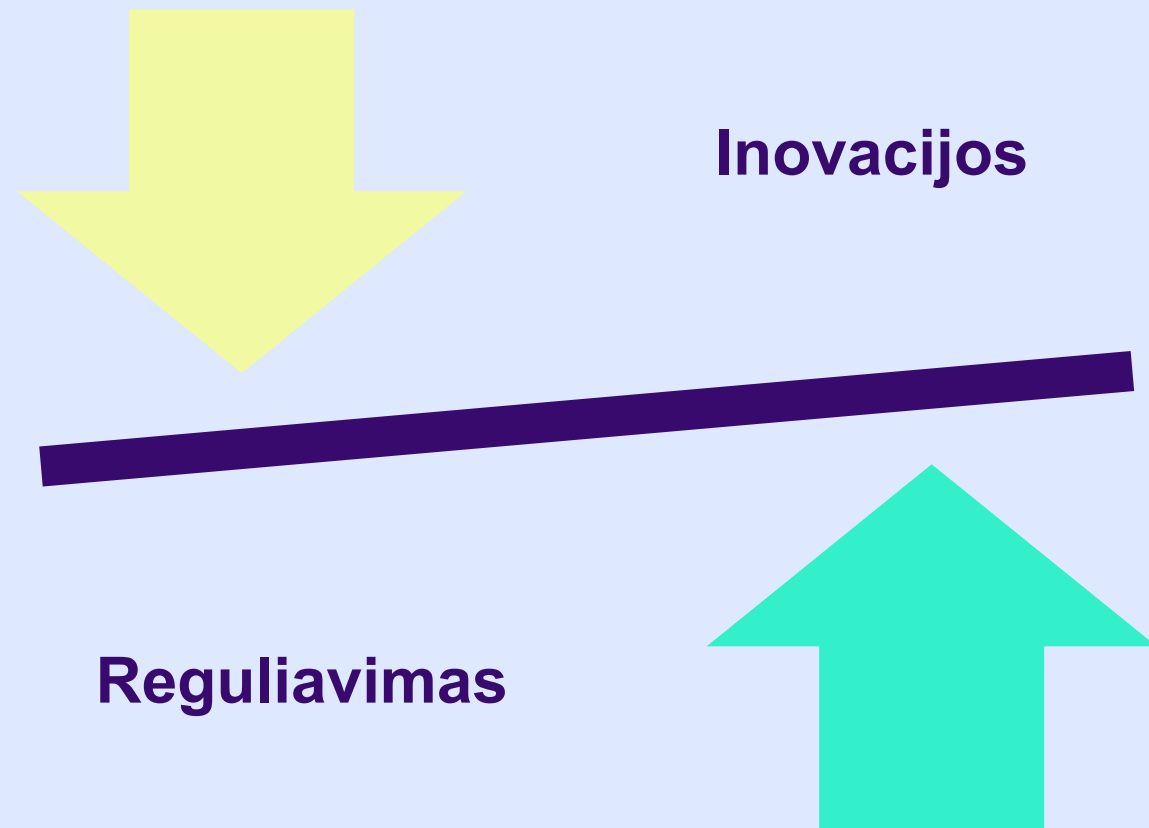
- Gairės dėl DI apibrėžimo
- Gairės dėl draudžiamos praktikos
- Praktikos kodeksas dėl bendrosios paskirties DI

RENGIAMA

- **Bendrieji standartai**
- **Gairės dėl DI sistemų klasifikavimo**
- Įgyvendinimo aktas dėl didelės rizikos DI sistemų stebėsenos po pateikimo rinkai
- Gairės dėl atitikties vertinimo
- Kitos gairės

2. Lietuvos pažanga ir artimiausi planai

DI AKTO ĮGYVENDINIMO IŠŠŪKIAI



EIMIN

DI AKTO ĮGYVENDINIMAS

Tiesiogiai taikomas vs. 16 nacionalinių priemonių

LRV.LT



LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Nacionalinių priemonių sąrašas

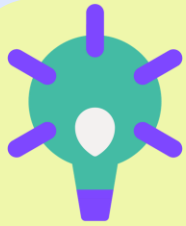
Reglamentas (ES) 2024/1689 - Dirbtinio intelekto aktas - yra tiesiogiai taikomas ir neturi būti perkeliamas į nacionalinę teisę, tačiau Dirbtinio intelekto aktas nustato tam tikras priemones, kurias privalo įgyvendinti viso valstybės narės reguliacinių ir komunikacinių priemonių pagalba.

BENDRAS NACIONALINIŲ PRIEMONIŲ SĄRAŠAS.

Nr.	Priemonė	Statusas	Atsakingos institucijos	Nuoroda į DI aktą	Nuoroda į LINESIS	Terminai (pagal DI aktą)
1	Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 1, 2, 11, 13, 14, 17, 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas. Projekto tikslas – paskirti viešąją įstaigą Inovacijų agentūrą nacionaline kompetentinga institucija – notifikuojančiąja institucija, taip pat nustatyti, kad viešoji įstaiga Inovacijų agentūra būtų atsakinga už apribotos bandomosios dirbtinio intelekto reglamentavimo aplinkos sukūrimą ir šios aplinkos veikimo priežiūrą.	2024-09-16-pateikta LRS	EIM / IA / RRT	70, 28, 57 str.	TA_PR-19175	2025-08-02
1.1	Parengti ir ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu patvirtinti atitikties vertinimo įstaigų vertinimo, paskyrimo, notifikavimo ir stebėjimo procedūras	nepradėta rengti	IA / EIM	3 str. 19 p.		2025-08-02
2	Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 1, 2, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Projekto tikslas – paskirti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą nacionaline kompetentinga institucija – rinkos priežiūros institucija, taip pat pavesti jai atlikti bendro kontaktinio punkto funkcijas.	2024-09-16-pateikta LRS	EIM / RRT	70, 28 str.	TA_PR-19176	2025-08-02

EIMIN

NACIONALINĖS KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS / 2025 01 14



Notifikuojančioji
institucija

+ DI smėliadėžė

**Inovacijų
agentūra**



RRT

Rinkos priežiūros
institucija

+ Kontaktinis punktas

3. Įstatymas dėl DI akto įgyvendinimo

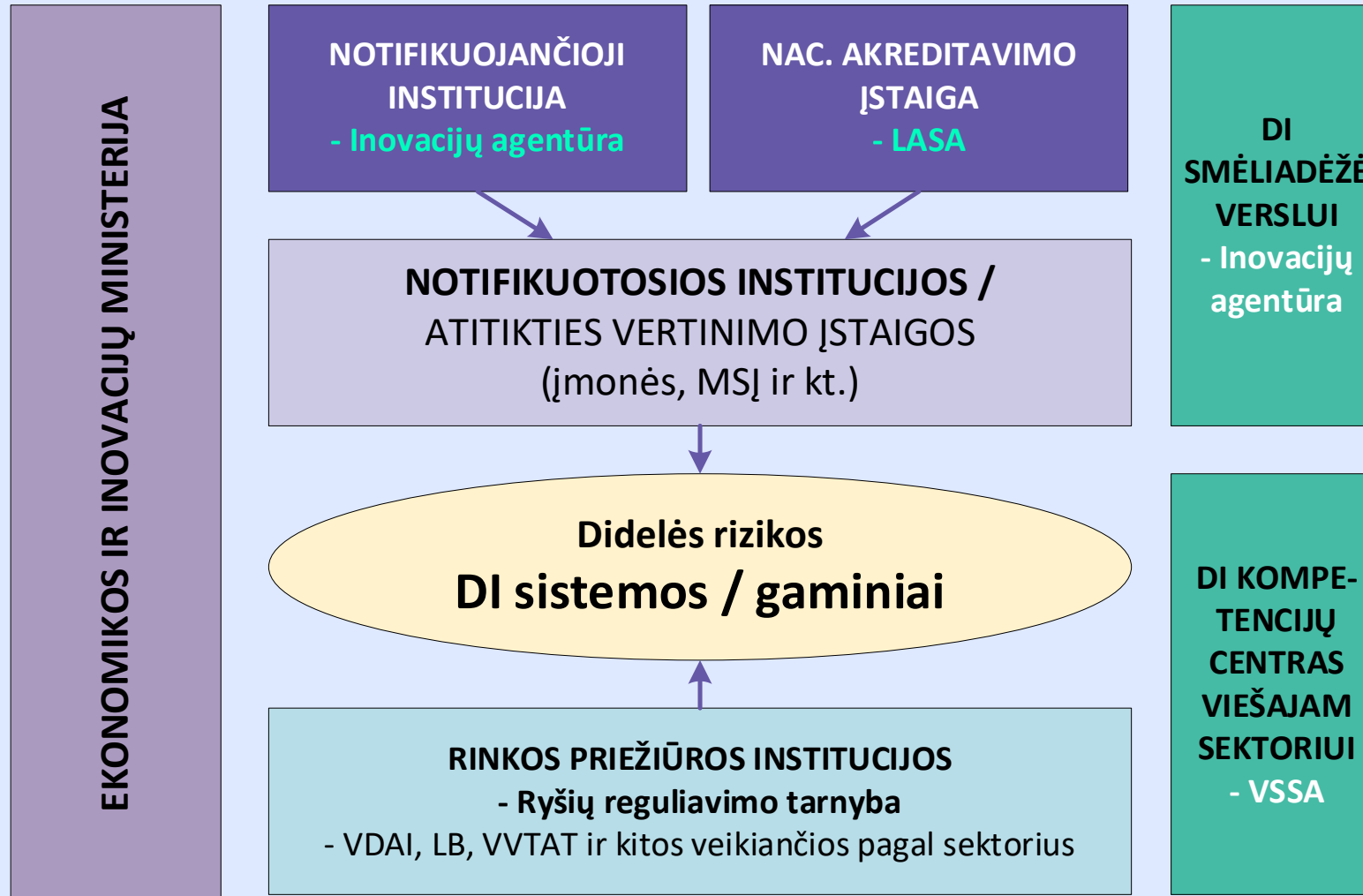
ĮSTATYMO STRUKTŪRA

DI aktą
įgyvendinančios
institucijos
ir jų įgaliojimai

Tyrimų atlikimo
ir skundų
nagrinėjimo
tvarka

Atsakomybė už
nustatytus
pažeidimus

INSTITUCINĖ SĄRANGA



RPI sąrašas

1.	Ryšių reguliavimo tarnyba	Kontaktinis punktas, radijo įrenginiai, ypatingos svarbos skaitmeninės infrastruktūros valdymas
2.	Lietuvos bankas	Finansinių įstaigų finansinės ir draudimo paslaugos
3.	Lietuvos transporto saugos administracija	Pramoginiai ir asmeniniai laivai, kelių eismo valdymas
4.	Nacionalinė švietimo agentūra	Švietimas ir profesinis mokymas, išskyrus aukštąjį mokslą
5.	Socialinių paslaugų priežiūros departamentas	Socialinės paslaugos ir socialinės išmokos
6.	Studijų kokybės vertinimo centras	Aukštasis mokslas
7.	Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba	Medicinos priemonės, in vitro diagnostikos medicinos priemonės
8.	<u>Valstybinė darbo inspekcija</u>	Mašinos, liftai ir liftų saugos įtaisai, lynų kelio įrenginiai, <u>užimtumas, darbuotojų valdymas ir galimybė dirbti savarankiškai</u>
9.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Biometrija, pagalbos skambučių skirstymas, teisėsauga, migracija, prieglobstis ir sienų kontrolė, teisingumo vykdymas ir demokratiniai procesai
10.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba	Vandens, dujų, šilumos ar elektros energijos tiekimo valdymas
11.	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba	Mašinos, žaislai, potencialiai sprogį įranga ir apsaugos sistemos, slėginė įranga, asmeninės apsaugos priemonės, dujinį kurą deginantys prietaisai

FUNKCIJŲ PASISKIRSTYMAS

Sektorinės RPI



- Tiria skundus dėl didelės rizikos DI sistemų ir priima sprendimus
- Užtikrinamas vieno langelio principas

RRT

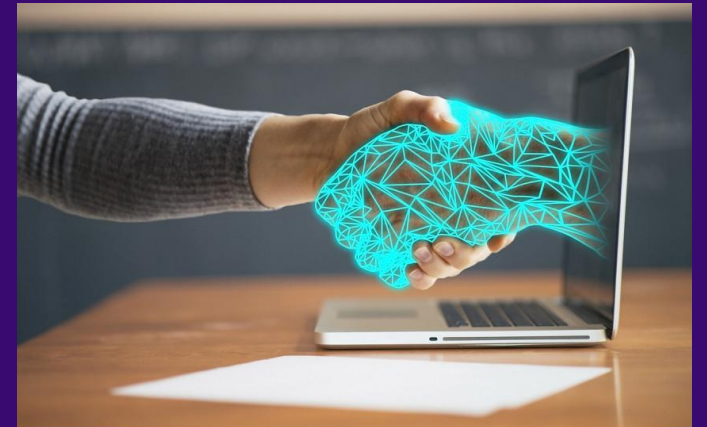


- Koordinuoja sektorialių RPI veiklą
- Teikia metodinę pagalbą
- Formuoja ekspertų tinklą
- Palaiko kontaktus su EK

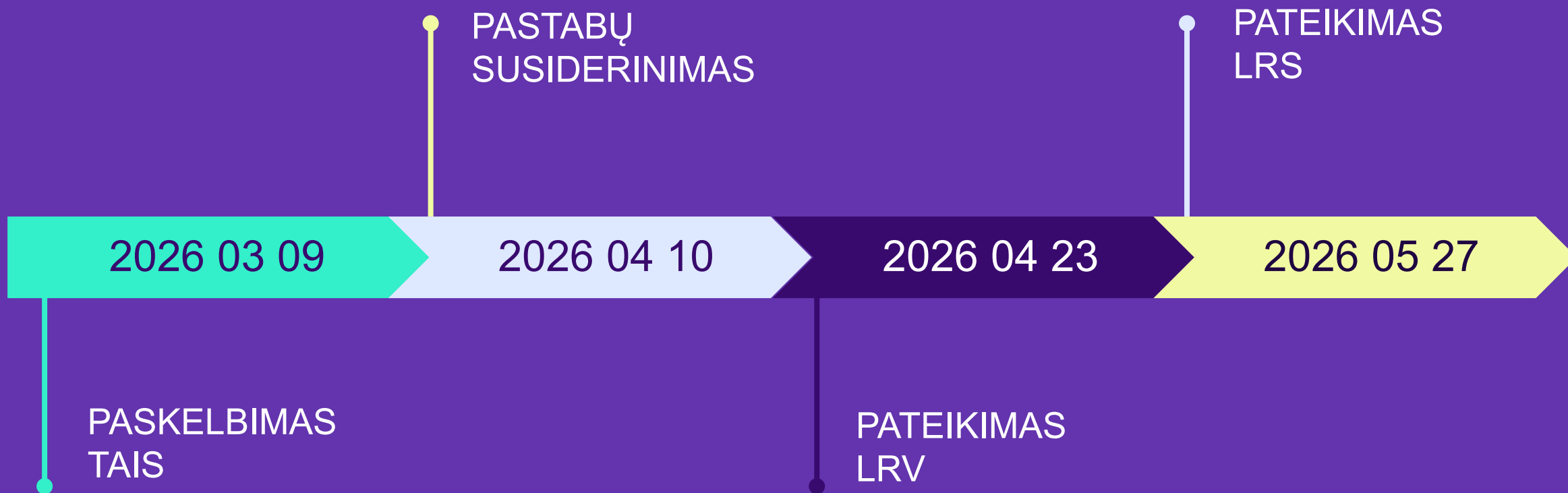
ŽMOGAUS TEISES GINANČIOS INSTITUCIJOS:

DI akto III priede nurodytų didelės rizikos DI sistemų priežiūra

- Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba
- Lietuvos radijo ir televizijos komisija
- Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba
- Seimo kontrolierių įstaiga
- Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga
- Vyriausioji rinkimų komisija
- Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba



ĮSTATYMO RENGIMO GRAFIKAS



“

Lietuva iki 2035 m. siekia tapti valstybe, kurioje DI įgalina žmogų, o ne jį pakeičia, kurioje DI technologijos yra tapusios efektyvaus darbo viešajame sektoriuje ir aukštos pridėtinės vertės bei produktyvumo varikliu versle.

2026–2035 M. NACIONALINĖS DI
STRATEGINĖS GAIRĖS

AČIŪ!

LINA GIEDRAITIENĖ
Skaitmeninių iniciatyvų grupės vadovė

Lina.Giedraitiene@eimin.lt
+ 370 659 288 42
eimin.lrv.lt

EIMIN